

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.III.30.028/2018/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Halászi György ügyvéd által képviselt **felperes neve**, felperes címeszám alatti lakos **felperesnek** – a Berzétei & Abonyi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Berzétei Ákos ügyvéd) által képviselt **alperes neve, alperes székhelye** alatti székhelyű **alperes** ellen szerződésből eredő követelés iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2017. december 4. napján kelt 5.G.20.271/2017/21. számú ítélete ellen az alperes által 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésre, valamint a Szegedi Ítéltáblához Gf.III.30.028/2018/3. sorszám alatt felperes által előterjesztett csatlakozó fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja**, és a felperes javára megítélt, alperest terhelő marasztalási összeget 693.532,- (Hatszázkilencvenháromezer-ötszázharminckettő) forintra, és ennek az elsőfokú ítélet szerinti kamatára felemeli.

Az alperes viszontkeresetét elutasítja.

Mellőzi a felperes elsőfokú perköltség fizetésre kötelezését, egyúttal kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 200.000,- (Kettőszázezer) forint első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A mezőgazdasági vállalkozó felperes 2014. tavaszán nemzetközi viszonylatú fuvarmegrendelés céljából kereste meg a túlméretezett szállítmányok közúti fuvarozására specializálódott alperesi szakcéget. A teljesítendő fuvarfeladat szerint a **ország 1. nevei település 1. nevéből település 2. nevera**, a felperes telephelyére kellett szállítani a felperes által egy **ország 1. neve** nagykereskedelmi eladótól megvásárolt Claas Lexion 530 típusú mezőgazdasági kombájnt, annak tartozékaival együtt (V540-es gabonaasztal, szállítókocsi, jobbos-balos repcevágó).

Az alperesi társaság a fuvarfeladat elfogadását megelőzően több alkalommal egyeztetett a felperessel, illetve megkereste a **település 1. neve** felrakóhelyen a **ország 1. nevei** eladó képviselőjét is a szállítmány méreteinek közlése érdekében. Mindezt tette azért, mert a **ország 1. neve**, illetve az osztrák közutakra szóló éves engedélye csak a 3 méter szélességet meg nem haladó rakományokra volt érvényes. A **ország 1. neve** fél részéről 2014. március 11-én adott válasz e-mail kerekkel 3,35 méter, míg kerek nélkül 3 méteres szélességi adatot közölt az alperes felé. Mindezek ismeretében fogadta el az alperes a felperes fuvar megrendelését, írásbeli visszaigazolása szerint a felrakás dátuma: 2014/03/27., méretek: a cég által írásban megadott: h: 9,5 * sz: 3,0 (lekerekkezve) M:3,9-13500 kg + asztal H:6,5 * Sz: 2,5 * M: 2. Az alperes visszaigazolásában foglaltak szerint, ha ezen méretek a felrakódóhelyen nem felelnek meg a valóságnak az alperesnek nem áll módjában a szállítást elvégezni. A lerakási időpontként az alperes 2014. március 31. napját jelölte meg, ekkor fizetendő a 3.500 euró + áfa kikötött fuvardíj. A visszaigazolás további részletes tájékoztatásai között szerepel: amennyiben az áru tényleges adatai (súly, térfogat-, helyigény) eltérnek a megadottaktól, az alperes fenntartja a jogot a fuvardíj meghirdetett díjtételek szerinti korrekciójára. Az alperes díjmentes állásidőként a fel- és lerakóhelyen 12-12 órát jelölt meg azzal,

hogy ezen felüli állásidő esetén díjat számít fel. A részletes tájékoztatások között szerepel még: feladó/importőr rendelkezésre bocsátja az áru fuvarozásához vámkezeléséhez szükséges és érvényes összes okmányt. A megbízó köteles gondoskodni az áru szállítógépjárműből történő kirakodásáról. Az alperes a megrendeléshez kapcsolódóan 693.532,- forint előleg bekérő számlát állított ki a felperes felé, mely összeget a felperes átutalta alperesnek.

A fuvarfeladat elvégzése céljából az alperes két alkalmazottja a megjelölt időpontban a **ország 1. nevei** felrakóhelyen kiállította a fuvarszekert; egy nyerges vontatót ún. mélybölcsős pótkocsival. A helyszínen ők maguk vettek méretet a szállítandó mezőgazdasági gépről, és megállapították, hogy a kerekek szélességének figyelembevétele nélkül annak szélessége meghaladja a 3 métert, az 3,15 méter. Erről **személy 1. neve**, alperes alkalmazott diszpécserét rövid úton tájékoztatták, aki ezt telefonon továbbította a felperes felé. Még aznap e-mail üzenetet is küldött, mely szerint a kombájn méretei nem egyeznek a megadott adatokkal, ezért a rakodást nem tudják elvégezni. A valós szélesség 3,15 méter, amihez **ország 1. neve** külön engedélyre, és osztrák kíséretre is szükség van; többletköltség 3.500 euró engedély díja + 600 euró osztrák kíséret költsége; az engedélykiadás a bekéréstől kb. 10 nap. A diszpécser kérte írásban annak visszaigazolását, hogy a felperes ilyen feltételekkel is kéri-e a szállítást. A felperes e-mail visszajelzése szerint a kombájn kiszállítására továbbra is igényt tart, kérte a szükséges lépések megtételét (8.G.20.311/2015/3. sorszám alatti jegyzőkönyvhöz csatolt A/4. szám alatti e-mail üzenetek).

Egyidejűleg a diszpécser **település 3. neve** irányította át a járműszerelvényt egy másik fuvarfeladat teljesítésére.

Az alperes a speciális **ország 1. neve** közúti fuvarozási egyedi engedélyt 180 eurónyi saját költségviselés mellett szerezte be.

A felperes 2014. április 2. napján már jogi képviselője útján, írásban arra szólította fel az alperest, hogy a korábbi megrendelésben meghatározottak szerint 2014. április 9. napján, délután 16 óráig történő lerakással gondoskodjon az eredeti feltételekkel, a korábban kialkudott díj ellenében – azon felüli többletdíj és bármilyen további költség felszámítása nélkül – a mezőgazdasági gép leszállítása iránt. Levelében utalt arra, nem fogadja el, sőt kifejezetten elutasítja az alperes azon álláspontját, mely szerint a vállalt szolgáltatás azért nem volt teljesíthető, mert a valós szélesség 3,15 méter. Hivatkozása szerint, ha az alperes állítása helytálló, úgy abban az esetben sem tett eleget az őt terhelő együttműködési kötelezettségnek.

A felperesi felszólítást követően a felek között további levélváltásra került sor, azonban az alperes az eredeti feltételekkel már nem vállalta a fuvarfeladat teljesítését, majd pedig 2014. április 16-án sztorozta a díjelőlegszámlát, és egy „meghiúsult fuvarra” vonatkozó számlát állított ki, mely 892.941,- forint követelést tartalmazott. Az alperes a korábbi díjelőleg beszámítása nyomán, így még 199.409,- forint összegű, felperes felé fennálló, ki nem egyenlített költségigényt tartott kintlévőségként nyilván. A felperes megtagadta a költség számla teljesítését, a számlát visszaküldte az alperes jogi képviselője részére, egyúttal írásban szerződéstől történő elállását jelentette be.

A felperes 2014. április 18-án a perben nem álló **A... Kft.**-nél rendelte meg a fuvarfeladat teljesítését. E fuvarcég részéről eljáró gépkocsivezető 2014. április 17-én kiállította a **település 1. neve** felrakóhelyre a fuvarszekert. Ott a felrakóhelyen az eladó cég szakemberei 4 óra 30 perc időtartam alatt külön díjigény nélkül intézkedtek a jármű megfelelő méretűvé alakításáról. Ennek során a kerekek levétele mellett néhány karosszériaelemet is el kellett távolítani a járműről. Így a 2011. április 18-i jegyzőkönyv szerint a fuvarfeladat ellátásához külön engedély nem volt szükséges, a fuvarozást végző járműszerelvény 3 méteres szélességre kapott állandó engedélyével **ország 1. neve**, **ország 2. neve** és **ország 3. neve** útvonalon közlekedhetett. A kombájn szélessége 2,95 méter adattal szerepel a jegyzőkönyvben. A jegyzőkönyv kitért arra is, hogy a szerelvény Ausztriában

ellenőrző parkolóban lemérésre került, túlméret miatt nem szankcionálták. A szállítmányt kísérő nélkül, egyedül hozta **ország 3. neve** területére a gépkocsivezető.

A felperes kereseti kérelmében 693.532,- forint tőke és ennek 2014. április 10. napjától számított késedelmi kamatai, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint a perbeli fuvarmegbízással kapcsolatban nyújtott előleg részére visszajár, mivel az alperes a szerződést saját érdekkörében felmerült, neki felróható okból nem teljesítette. Kereseti kérelme jogalapjaként a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:61. §-át jelölte meg, mely szerint csak szolgáltatásért jár ellenszolgáltatás.

A felperes a per során csatolta a **ország 1. neve** eladó 2016. január 22-én kelt, hozzá intézett tájékoztató levelét a perbeli munkagép 2014. márciusában történt, sikertelenül végződött elvitelével kapcsolatban, aki fenntartotta álláspontját, hogy a jármű szélessége abroncsok nélkül 3 méter, az abroncsokkal történő szállítás egyébként a teljes magasság miatt nem is lehetséges. A **ország 1. neve** fél erről tájékoztatást adott a speditőrnek, levelében cáfolta az alperesi fuvarozó azon állítását, hogy az abroncsok nélküli szélesség nagyobb lenne, mint az általa megadott adat. Tájékoztatatta továbbá a felperest, hogy az elsőként helyszínen megjelenő fuvarozó valószínűleg a járművet az abroncsokkal összeszerelt állapotban találta az udvaron, mivel az abroncsok nélküli tárolás sem lehetséges. Ugyanakkor anélkül távozott, hogy vele felvette volna a kapcsolatot, vagy bejelentkezett volna. A **ország 1. neve** eladó előadta, hogy nem volt tudomása a fuvarozó megjelenéséről, ugyanakkor igény szerint segítséget nyújtott volna az abroncsok, illetve az oldalsó részek és a lépcső leszerelésében, és a fuvar felrakódásában. Hangsúlyozta, hogy ezt a második fuvarozó megjelenése esetében meg is tette. Az első fuvarozó képviselője az eladó **ország 1. neve B...** cégnél a hivatalos képviselővel nem vette fel a kapcsolatot, ezért nem volt részéről közreműködés az első alkalommal a mezőgazdasági gép átalakításával kapcsolatban (7. sorszám alatti felperesi beadvány mellékleteként a **B...** cég által felperesnek írt **ország 1. neve** nyelvű tájékoztató levél hiteles fordítással ellátott, periratokhoz csatolt példánya).

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Alperes jogi álláspontja szerint részéről a szerződés teljesítése érdekében a szükséges intézkedésekre sor került, a fuvarteljesítésre alkalmas fuvarszközzel megjelent a megállapodott időpontban a felrakóhelyen. A rakomány elszállítására azért nem kerülhetett sor, mert az túlméretes volt, nem a szerződésben kikötött szélességi paraméterrel rendelkezett. A gépjármű visszaszállítása egyedi engedélyt igényelt volna, az erre adott megrendelést azonban a felperes utóbb visszavonta, ez nem tette lehetővé a jármű későbbi fuvarozását. Mindezekkel kapcsolatban felmerült többletköltségei a **ország 1. nevei** útszakaszra vonatkozó engedély bekéréssel együtt 199.409,- forinttal haladták meg a felperes által már korábban teljesített díjelőleg összegét, így ezen követelésére nézve viszontkeresetet terjesztett elő a per során. Az alperesi álláspont szerint a meghíúsult fuvarfeladat arányos része, és a felperes írásos megrendelése alapján beszerzett engedély költségeit a felperesnek kell viselnie akkor is, ha a szerződéstől az elállást bejelentett.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 247.000,- forintot és ennek járulékait. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A bíróság a felek közötti jogvita elbírálása során abból indult ki, nem volt vitás a felek között, hogy a kölcsönösen elfogadott szerződési feltétel szerint a szállítmány valós, tényleges szélessége a 3 méter nem haladhatta meg. A felek ezért állapodtak meg abban, hogy a közúton, **ország 1. nevéből ország 3. nevera** szállítandó mezőgazdasági munkagép lekerekezett állapotban kerül a felrakóhelyen az alperesi szállítójárműre. Ezáltal olyan állapotba kellett hozni a szállítmányt, hogy az alperes engedélyéhez igazodó 3 méteres szélességet ne haladja meg. A felek ezzel kapcsolatos szerződés értelmezései azonban eltértek egymástól. Az alperes gépjárművezetői a helyszínen

ténylegesen elvégezték a kerekek figyelembevétele nélküli mérést, és az volt megállapítható, hogy a szállítmány szélessége meghaladja a szükséges mértéket. A bíróság álláspontja szerint az ezzel kapcsolatos alperesi akadályközlés alkalmával felperestől elvárható lett volna további tájékoztatás arra nézve, hogy milyen egyéb alkatrészek leszerelésével lehet elérni a szállítmány szükséges szélességét. Mindezeket a tényállási körülményeket az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy felperes tájékoztatási kötelezettségét nem teljesítette teljes körűen, ezáltal az ő érdekkörében merült fel a fuvarozás megghiúsulása, az ezzel kapcsolatos többletköltségeire az alperesi fuvarozó cég ezért igényt tarthat. Ennek összecszerúságát illetően a bíróság az alperes által utólag kiállított költség számla összegéből indult ki, mely 892.941,- forintot tesz ki. Ebből levonásba helyezte a már korábban átutalásra került fuvardíjelölőleget, így a fizetendő összeg 199.409,- forint.

A bíróság más részről vizsgálta az alperes együttműködési kötelezettségét is, és az új Ptk. 6:263. § (1) bekezdés főszabályából indult ki, mely szerint, ha a fuvarozás akadályba ütközik a fuvarozó köteles késedelem nélkül értesíteni a feladót, és szükség esetén utasítást kérni. A fuvarozónak emellett a küldemény továbbítása során a gazdaságosság, és a küldemény biztonságának figyelembe vételével kell eljárnia. A bíróság álláspontja szerint az alperes e kötelezettségének csak részben tett eleget. A fuvarozás akadályáról a diszpécserén keresztül ugyan tájékoztatta a felperest, de alperesnek, mint a túlméretezett fuvarok elvégzésére specializálódott szakkégnak az eredményes fuvarozás érdekében teljes körű tájékoztatást kellett volna adni az akadályoztatásról. Ennek kapcsán elvárható lett volna, hogy a csekély méreteltérésre tekintettel tájékozódjon a helyszínen a viszonylag kis munkaráfordítással történő további alkatrész leszerelés lehetőségéről, és erről külön tájékoztassa a felperesi megrendelőt is. Ezzel a felperest abba a helyzetbe hozhatta volna, hogy külön utasítást adjon a felrakóhelyen lévő szakembereknek, vagy egyéb módon intézkedhessen a rakomány megfelelő méretűvé történő átalakítása iránt. Az alperesi szakkég tájékoztatási kötelezettségét ezért nem teljes körűen teljesítette, ezzel a fuvarozás megghiúsulásában ő is közrehatott, így a bíróság álláspontja szerint a felmerült költségek viselésére a felek egyenlő arányban kötelesek. Ennek megfelelően a bíróság által levezetett elszámolás úgy alakul, hogy a megghiúsult fuvarozással kapcsolatban felmerült 892.941,- forint összegű költséget a felek egyenlő arányban kötelesek viselni, személyenként 446.470,- forint összegben. A felperes 693.532,- forint összegű díjelölőleget már átutalt az alperes részére, így a különbözeti összegre (247.000,- forint) még igényt tarthat. Mindezek mellett a feleket egyenlő arányban kötelezte a bíróság a perben felmerült költségek viselésére is.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyhez kapcsolódóan a felperes csatlakozó fellebbezést nyújtott be.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására irányult akként, hogy a bíróság utasítsa el teljes egészében a keresetet, egyúttal a viszontkeresetnek adjon helyt, és kötelezze a felperest 199.409,- forint költséghátralék megfizetésére. Az elsőfokú bíróság által túlnyomó részt helyesen megállapított tényállás alapján azért kérte az ítélet megváltoztatását, mert az álláspontja szerint téves jogszabály értelmezésen alapul. Hangsúlyozta, a Ptk. szerinti akadályközlési, értesítési kötelezettségének ő teljes körűen eleget tett. Nem vitatott, hogy a fuvarozás ugyanis akadályba ütközött, erről megfelelően tájékoztatta a felperest. A fuvarozó kötelezettségei körébe a küldemény rendeltetési helyre történő továbbítása, a címzettnek való kiszolgáltatás, illetve amennyiben a fuvarozás akadályba ütközik, az ezzel kapcsolatos tájékoztatás, illetve utasítás-kérés tartozik. Nem kötelezettsége ugyanakkor a fuvarozónak felkutatni, hogy a rakományt milyen módon lehet átalakítani, hogy az szabályszerűen fuvarozható legyen, a rakomány szétszedése, illetve a felrakóhellyel való ezzel kapcsolatos egyeztetés elmaradása ugyancsak nem kérhető számon a fuvarozótól. A fuvarozó csak abban az állapotban veheti át a fuvarozás céljára a rakományt, ahogy erre nézve a feladóval megállapodott. Ez a feltétel jelen esetben nem teljesült a felrakási helyszínen.

Az akadályközlésre adott felperesi utasítás pedig egyértelműen az volt, hogy a rakományt egy másik időpontban, a szükséges engedélyek beszerzését követően, és kíséret biztosítása mellett kell elszállítani. A szétszerelésre, illetve a helyszíni munkák elvégzésére a felperes nem adott utasítást. Külön hangsúlyozta, a szakmai szokások szerint a kerék nélküli szállítás jellemző, de további elemek szétszerelésének lehetőségére nézve a meghallgatott gépkocsivezetők sem tudtak nyilatkozni, ez nem az ő feladatkörük. Nem volt elvárható alperestől az sem, hogy tudomása legyen arról, a perbeli kombájnt milyen módon kell szétszerelni, és ez milyen időráfordítással teljesíthető. Ezzel kapcsolatos részletes műszaki tartalmú tájékoztatás-adás nem várható el az alperestől felperes irányában. A tájékoztatási kötelezettség megszegésének következményei nem alkalmazhatók, nem indokolt a költségek megosztása, ezért az alperes fellebbezésében továbbra is teljes egészében igényt tartott felmerült költségeinek megtérítésére.

A felperes csatlakozó fellebbezésében kérte, az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet akként változtassa meg, hogy kötelezze az alperest a keresetben megjelölt teljes összeg, 693.532,- forint és járulékai megfizetésére, egyúttal a viszontkeresetet utasítsa el. Felperesi álláspont szerint az elsőfokú bíróság abban tévedett, hogy megállapította, a fuvarfeladat ellátása a fuvarozó számára akadályokba ütközött. A speciális fuvarfeladatokat folyamatosan végző gazdasági szereplőként az alperesnek körütekintő eljárás esetén tudnia kellett volna, hogy külön engedély nélkül milyen beavatkozások szükségesek a fuvarfeladat ellátásához. A helyszínen tapasztaltak alapján fel kellett volna ismerni, hogy a kerekek levételén kívül egyéb kisebb átalakításokkal megoldható a 3 méteres szélesség elérése. A felrakóhely adta meg a szélességi adatot az átalakítás szükségességének jelzése mellett, így egyértelműen az ott lévő szakembereket kellett volna az alperesnek megkeresnie az átalakítás elvéggeztetése érdekében. Ez utóbb, a másodikként igénybe vett fuvarozó esetében gond nélkül megoldható volt. A 3 méteres szélesség biztosítását a szükséges kisebb átalakításokkal, szerelési munkákkal a felrakóhelyen az eladó szakszervezet vállalta. A lekeresésén a gyár által előírt szállítási helyzetbe hozást kell érteni. A kerekek levételére egyébként is csak akkor kerülhetett volna sor, ha saját kerekein feláll a fuvarszervezetre a mezőgazdasági munkagép, ezt követhette volna a kerekek, és az egyéb tartozékok leszerelése. Ennek azonban még a kísérlése sem történt meg az alperesi fuvarszervező kiállítás időpontjában. Alperes magatartása e tekintetben is felróható volt, ezzel nem tette lehetővé, hogy a felrakóhely szakemberei elvégezhesék a szállítójárműre való felállás után a szükséges átalakításokat. Felperes hangsúlyozta, a perben csatolásra került az eladó írásbeli nyilatkozata, melyben jelezte, hogy a felrakóhelyen a 3 méteres szélességre való átalakítást biztosította volna az első fuvarkiállítás esetén is, ha ezt jelzik számára. Felperes sérelmezte, hogy ezt a lényeges okirati bizonyítékot az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta. Kifogásolta, hogy az akadály helyszíni dokumentálására nem került sor, a bizonyítási teher e körben az alperesre hárul. Életszerűtlen, hogy a helyszínen megjelent alperesi gépjárművezetők utóbb tanúvallomásukban nem tudták megjelölni, hogy pontosan kivel, és milyen tárgyú megbeszélést folytattak a felrakóhelyen. Ehhez képest a felperes álláspontja az, hogy a **ország 1. neve** nyelvet kellően nem beszélő alperesi sofőrök nem jártak el kellő körütekintéssel, nyelvtudásbeli problémák miatt nem derítették fel, hogy a felrakóhelyen milyen átalakítási munkák lettek volna elvégezhetők, és mindezek hiányában döntöttek arról, hogy szerződésesszerű módon nem végzik el a fuvarfeladatot. Összességében az állapítható meg, hogy a fuvarfeladat valójában nem ütközött műszaki akadályba, a szállítmány megfelelő méretre való átalakításának lehetősége fennállt, erre nézve azonban az alperesi képviselőknek a helyszínen megfelelő intézkedéseket kellett volna tenniük. A szerződésesszerű mindezek elmaradása miatt az alperes oldalán merül fel, így a felperes teljes egészében követelheti a díjelőleg visszafizetését. Felperesi felróhatóság hiányában az alperes viszontkeresete jogalap nélküli.

Az alperes a csatlakozó fellebbezés tartalmi hiányosságára hivatkozva kérte annak elutasítását. Álláspontja szerint a csatlakozó fellebbezés nem felel meg a Pp. 244. § (1) bekezdés előírásának, mely szerint pontosan meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a fellebbezés irányul.

Az alperes fellebbezése **alaptalan**, míg a felperes csatlakozó fellebbezése **megalapozott**.

A csatlakozó fellebbezés érdemi elbírálhatóságát kétségbevonó eljárási kifogást az ítéletábra nem találta helytállónak. A Pp. 244. § (1) bekezdés utolsó fordulata értelmében a csatlakozó fellebbezés tartalmi kellékeire nézve is irányadó a Pp. 235. § (1) bekezdés előírása. E jogszabályhely valóban előírja, a fellebbezésben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a fellebbezés irányul. A perbeli esetben a felperes csatlakozó fellebbezése a Szegedi Ítéletábránál nyilvántartott másodfokú ügy számát tartalmazta, valamint a fejrészben a felek nevét, címét, továbbá az eljárás tárgyát is részletesen, pontosan rögzítette. A bírói gyakorlat ezzel kapcsolatban nem az alperes által hivatkozott szigorúsággal kéri számon a fellebbezést benyújtó féltől a fellebbezéssel támadott határozat megjelölését. Arra úgy kell hivatkozni, hogy a bírósági iktatási rendszer alapján az beazonosítható legyen. Jelen esetben a másodfokú határozat számának megjelölése erre elegendő, továbbá a beazonosíthatóságot egyértelművé teszi az is, hogy a peres felek neve és a per tárgya fel van tüntetve. Mindezek alapján az iktatási rendszerből egyértelműen megállapítható, és beazonosítható volt, hogy a csatlakozó fellebbezés a Szolnoki Törvényszék 5.G.20.271/2017/21. számú határozatára vonatkozik. Az ítéletábra ezért a bírói gyakorlatot követve azt, a fellebbezéssel együtt érdemben bírálta el (Polgári perrendtartás magyarázata II. rész, 1338. oldal 1. bekezdés, Komplex Kiadó Kft., Budapest, 2007.).

A perbeli szerződés létrejöttekor azt a felek maguk is fuvarozási jogviszonynak tekintették, mely külföldi elemet is tartalmaz, tehát nemzetközi áru fuvarozás volt a felperesi megrendelés tárgya. A Ptk. 6:257. §-a szerint a fuvarozási szerződés alapján a fuvarozó a küldemény rendeltetési helyre továbbítására és a címzettnek történő kiszolgáltatásra, míg a feladó díjfizetésére köteles. A perbeli esetben a felperes megrendelőként a saját részére történő fuvar tevékenység elvégzését rendelte meg az alperesi szakkégnél. Az áru feladója azonban nem a felperes volt.

A perbeli jogvita a felperes által alperesnél megrendelt nemzetközi viszonylatban elvégzendő, több országot érintő fuvarozás elmaradásából keletkezett. A fuvar megrendelés elfogadása 2014. március 15-ét követő napokban történt meg az alperes részéről, így a felek közötti jogviszonyra már a 2013. évi V. tv. (Ptk.) szabályait kell alkalmazni. Az új Ptk. a korábbi szabályozáshoz képest a fuvarozás szabályait már a vállalkozási típusú szerződések között szerepelteti, ezáltal a fuvarozási szerződésekre a szerződések általános szabályait és a Ptk. 6:271. §-a alapján a fuvarozásnál eltérő rendelkezés hiányában a vállalkozási szerződés szabályát kell alkalmazni.

Kétségtelen, hogy a fuvarozás célja az, hogy a küldeményt a fuvarozó a címzettnek kiszolgáltassa, azaz gazdasági és technikai értelemben három pólusú jogviszonyról van szó. Jogi értelemben azonban a címzett a harmadik személy javára szóló szerződésre vonatkozó szabályok szerint a klasszikus fuvarozási jogviszony folytán csupán jogokat szerezhet, a feladó és a fuvarozó közti jogviszonyban ő maga nem is fél. Ennek megfelelően az új Ptk. szabályozása már kétoldalú jogviszonyként értelmezi a fuvarozási jogviszonyt, ezért átalakította az 1959. évi Ptk. azon szabályait is, amelyek a címzetre vonatkozó kötelezettségeket írtak elő, hiszen a szerződésben nem részes félre kötelezettség nem hárulhat (Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz II. kötet, 1804. oldal, Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, 2014.).

A perbeli esetben a vállalkozási szerződések háttér szabályainak alkalmazása annál is inkább indokolt, mivel nem a felrakási hely feladójának megrendelése keletkeztette a jogviszonyt, hanem a felperes saját címére kívánta a külföldön megvásárolt munkagépet az alperessel elfuvaroztatni.

Ebben az értelemben a felperes feladóként és címzettként egyaránt szerepel a kétoldalú jogviszonyban, míg az alperesre a fuvarozóra vonatkozó jogok és kötelezettségek az irányadók.

A felperesi megrendelő előadása szerint a fuvarozó feladatát nem végezte el, ezzel szerződést segezt. Az alperesi hivatkozás szerint azonban a jármű mérete miatt jogszerűen élt akadályközléssel, azaz szerződésszegés nem történt részéről.

A perben nem vitatott tényállás, hogy a felek közötti fuvarozási jogviszony annak feltételkénti figyelembe vételével jött létre, hogy az alperes éves nemzetközi engedélye csak a 3 méter szélességet meg nem haladó rakomány továbbítását tette lehetővé **ország 1. neve** és **ország 2. neve** területén. Az ítéletábra lényeges tényállási elemnek tekinti azt is, hogy a túlméretezett szállítmányok közúti fuvarozására specializálódott alperesi szakcég még a szerződéskötést megelőzően, tehát a felperesi megrendelés visszaigazolása előtt, kifejezetten megkereste a **ország 1. nevei** eladót a fuvarozandó gép méretének közlése érdekében. Onnan azt a tájékoztatást kapta, hogy kerekek nélküli szállítás esetén lehet elérni a 3 métert meg nem haladó kívánt szélességet, ez tehát magában foglalta annak alperesi megismerését is, hogy a szállítmány felrakás előtt, vagy után, de a fuvarozás megkezdése előtt, bizonyos műszaki átalakításokat igényel.

Mindezen szerződési kikötés ismeretében érkeztek a helyszínre az alperes fuvarozást végző szakemberei, akiknek a helyszíni eljárásával kapcsolatban, a rendelkezésre álló peradatokból kizárólag azt lehet tényszerűen megállapítani, hogy saját maguk vettek méretet a kerekek figyelmen kívül hagyásával a szállítandó járműről. Ez alapján a felrakóhelyen az eladó cég képviselőjére jogosult szakemberrel való kapcsolatfelvétel, és további tájékozódás nélkül a saját diszpécserükhöz fordultak, és a méreteltérés miatt azonnal a fuvarozás akadályba ütközését közölték. Az alperesi diszpécser ezt az akadályközlést továbbította a felperes felé oly módon, hogy a jármű egyéb átalakítási lehetőségét egyáltalán nem vizsgálta alperes, a felrakóhelyen ezzel kapcsolatban további tájékozódás nem történt. Ezt a tényállási megállapítást egyértelműen lehetővé teszi a **ország 1. neve** partner 2016. január 22-i, utólagos írásbeli összefoglaló tájékoztatója. Az alperes részéről tanúként meghallgatott, a felrakási helyszínen eljáró személyek (**tanú 1. neve**, valamint **tanú 2. neve**) 8.G.20.311/2015/6. számú jegyzőkönyvben rögzített tanúvallomásait értékelve az ítéletábra megjegyzi, hogy a tanúkat nem lehet teljes mértékben érdektelennek tekinteni, ennek ellenére **tanú 1. neve** maga is úgy nyilatkozott, hogy a felrakóhelyen kaptak volna segítséget a kerék levételhez, de ezt azért nem vették igénybe, mert úgy ítélték meg, hogy még akkor is meghaladja a jármű szélessége a kívánt mértéket. **tanú 2. neve** vallomásából kitűnik, hogy alapszintű **ország 1. neve** nyelvtudással próbált kommunikálni a helyszínen megjelent **ország 1. neve** nyelven beszélő személyekkel. Ez alapján következtetett arra, hogy nem fogják szétszedni a gépet, és végül erről értesítették az alperes diszpécserét. A tanúvallomások egybehangzóak a tekintetben, hogy a diszpécseről néhány óras várakozás után azt az utasítást kapták, hogy a másik **ország 1. nevei** helyszínre menjenek át, és ne a felperes által megrendelt fuvarfeladatot teljesítsék. Mindkét járművezető úgy nyilatkozott, hogy van gyakorlata a túlméretezett gépek közúti szállításával kapcsolatban.

Mindezek tükrében kell a fuvarozó részéről a felperes irányában adott akadályközlés helytállóságát vizsgálni. A Ptk. 6:126. § (1) bekezdése a vállalkozási és a fuvarozási szerződésekre is egyaránt kiterjedő a szerződés teljesítésére vonatkozó általános rendelkezések között írja elő a felek kölcsönös értesítési, akadályközlési kötelezettségét, ha a szerződésben vállalt valamely kötelezettség teljesítése előreláthatóan akadályba ütközik.

A fuvarozási szerződés speciális szabályai közt a Ptk. 6:263. § (1) bekezdés előírja: ha a fuvarozás akadályba ütközik, a fuvarozó köteles késedelem nélkül értesíteni a feladót, és szükség esetén utasítást kérni. A speciális rendelkezés a fuvarozóra vonatkozóan az általánoshoz képest további

többletelvárásokat fogalmaz meg; egyrészt az értesítésnek késedelem nélkülinek kell lennie, másrészt utasítás-kérési kötelezettség is terheli a feladó irányában a fuvarozót. E jogszabályi rendelkezések helyes értelmezése az, hogy a fuvarozót az általános szabályokhoz képest az akadály vizsgálata tekintetében is többletkötelezettségek terhelik, körületekintően, a lehetséges teljesítés érdekében a gazdasági szempontok elsődleges figyelembevételével mellett az akadályelhárítás valamennyi lehetséges megoldása iránt tájékozódnia, tájékoztatnia kell, és ennek lehetőségeiről is haladéktalanul kell értesítést adnia. Az alperesi alkalmazottak helyszíni eljárását illetően az ítélet táblája azt találta az említett törvényi kötelezettségekhez képest kifogásolhatónak, hogy amikor saját mérésük alapján tapasztalták, a kerekek figyelembevételével nélküli szélesség méreteltérését, a felrakóhelyen kellő körületekintéssel nem tájékozódta tovább arról, hogy milyen egyéb műszaki megoldás lehetséges a fuvarozandó gép szabályszerű szélességének eléréséhez, különös tekintettel arra, hogy a fuvarozási méreteket a **ország 1. neve** feladó közölte alperessel. A gépjárművezetők tanúvallomásaival szemben álló peradat a **ország 1. neve** eladó, felperesnek küldött tájékoztatása, valamint az a nem vitatott tény, hogy a második fuvarmegrendelés teljesítése során a felrakóhelyen kérésre minden segítséget megkapott a gépjárművezető a kombájn fuvarozására alkalmassá tételéhez, a **ország 1. neve** szakemberek az átalakításokat viszonylag rövid időn belül, külön ellenszolgáltatás nélkül, készségesen elvégezték, a fuvarozó képviselőjének ebben nem is kellett közreműködnie.

Az alperesi részről azonban elmaradt a szükséges, elvárható tájékozódás, és ezért helytelenül tájékoztatták felperest arról, hogy műszaki átalakítás lehetősége hiányában a túlméretezett rakományt csak külön engedéllyel, többletköltségekkel, és egy későbbi időpontban lehetséges elszállítani. Az ítélet táblája álláspontja szerint ez az akadályközlési értesítés – a peradatok tükrében – tehát nem volt jogszerű. A túlméretezett szállítmányok közötti fuvarozására specializálódott alperesi szakszektől elvárható lett volna a műszaki átalakítással kapcsolatos alternatívák helyszíni felderítése, és a felperes részletes, több alternatívára kiterjedő értesítése az akadály elhárítási lehetőségekről. Ezzel ellentétben a műszaki átalakítás lehetőségének felvetése nélkül, kizárólag a költségesebb és időigényesebb fuvartovábbítási módokról adott az alperes diszpécser révén tájékoztatást a felperesnek. Az alperes ugyan nem terhelte a jármű „lekerekezésén” felül többlet szerelési feladat ellátása, de a tájékoztatása nem volt megfelelő, a felperesnek így nem volt döntési lehetősége, hogy a **ország 1. neve** partner irányában intézkedjen, és a szállítandó jármű szállításának megfelelő méretre igazításáról intézkedhessen. Az egyoldalú, téves tartalmú, értesítésből adódóan nyilatkozta felperes azt, hogy a többletköltségek felvállalásával kéri az árutovábbítást. A Ptk. 6:263. §-a szerinti fuvarozót terhelő akadályközlési kötelezettséggel kapcsolatos elvárásnak tehát nem felelt meg az alperes eljárása, kellő körületekintés nélkül történt a fuvarozási akadály bekövetkeztének megállapítása, és a megrendelő erről való tájékoztatása. Az akadályközlést nem jogszerűen gyakorló alperes vonatkozásában tehát indokolt a Ptk. 6:126. § (2) bekezdés jogkövetkezményének alkalmazása, azaz a feladó, jelen esetben a felperes, a fuvardíjnak az akadály felmerültéig járó arányos részének megfizetésére nem köteles.

Az ítélet táblája külön hangsúlyozza, az alperes akkor járt volna el az ismertetett jogszabályi rendelkezésekkel összhangban és szerződésszerűen, ha a felrakóhelyen szakmailag kompetens személyekkel, szakemberekkel meg próbálta volna tisztázni a méretkülönbség okát, és a műszaki átalakítás lehetőségeit. Amennyiben erre nem volt módja, akkor pedig ezt utóbb bizonyítható módon dokumentálnia kellett volna (fényképfelvételek, jegyzőkönyv, stb.). Mindezek kétséget kizáró bizonyítottság hiányában a peradatokból csak az a helyes jogkövetkeztetés vonható le, hogy az alperes részéről történt szerződésszegés. Ezt követően a felperesi megrendelő 2014. április 2. napján történt felhívása után, az alperes a fuvarozást megtagadta.

Mivel a szállítmány szállítható méretre hozása megoldható volt, az alperes szerződésszegést követett el, amikor kellő tájékoztatás hiányában (Ptk. 6:137. §) és téves akadályközlést követően a

fuvarfeladat ellátását továbbra is megtagadta, melynek jogkövetkezményeként a felperes jogszerűen gyakorolhatta – az alperes szerződésszegésére utalással – elállási jogát (Ptk. 6:140. §), mely a szerződés megszűnését eredményezte.

A Ptk. 6:140. § (1) bekezdése szerint, ha a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet természetben nem lehet visszaállítani, úgy elállás helyett felmondás gyakorolható.

Mivel a fuvarozást az alperes megkezdte, a szolgáltatás irreverzibilis jellege miatt, a szerződés a felperes nyilatkozatával a jövőre nézve szűnt meg. Főszabály szerint felmondás esetén a felek közötti elszámolás az ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás ellenértékével pénzbeli megtérítésére terjed ki. Azonban figyelemmel az alperes jogszerűtlen akadályközlésére, a Ptk. 6:263. § (2) bekezdése alapján az alperes az akadályközlésig felmerült szolgáltatásának ellenértékére nem jogosult, ezért az alperes a felperes által fizetett fuvardíjelőleg visszafizetésére köteles.

Az alperes saját felróható magatartásából adódóan keletkezett többletköltségeit pedig nem háríthatja át a szerződéstől jogszerűen elálló felperesre, azaz a jogszerűtlenül történt akadályközlés miatt az útvonalengedély költségét maga köteles viselni.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az alperes fellebbezését nem találta alaposnak, ugyanakkor a felperes által kifizetett díjelőleg visszaigénylésére irányuló csatlakozó fellebbezést megalapozottnak ítélte, ezért az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdésre történt hivatkozással részben megváltoztatta, és a felperes keresetének teljes egészében helyt adva hozott alperest marasztaló ítéletet, míg az alperes megalapozatlan viszontkeresetét elutasította.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása folytán a felperes teljes egészében pernyertes lett, így az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes perben felmerült valamennyi első- és másodfokú eljárási költségének megtérítésére. A felperesnek járó perköltség megállapítása során az ítélet tábla figyelembe vette a keresetre lerótt 42.000,- forint, valamint a csatlakozó fellebbezésre lerótt 18.000,- forint illetéket, továbbá a felperes által elsőfokú eljárásban előlegezett 47.500,- forint összegű szakértői díjat. A felperesnek járó ügyvédi munkadíj megállapítására a kereseti kérelem, valamint a viszontkereset együttes, 900.000,- forint nagyságrendű pertárgy értéke után a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont, valamint (5), (6) bekezdések alapján került sor. Mindez együttesen 200.000,- forint perköltségtérítést tesz indokolttá felperes javára.

Szeged, 2018. május 24.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.	Dobler László s.k.	Béri András s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró